

Dine penge spærres inde ved dødsfald

■ Trods protester fra Ældre Sagen spærres bankerne alle den døde konti – også fælleskonti. Dermed risikerer efterladte at stå uden midler i månedsvis.

LENE ANDERSEN

lene.andersen@fmarts.dk

Op mod 40 pct. af danskerne risikerer at havne i økonomisk limbo, hvis ægtefællen dør. De har kun en fælles konto i banken. Og den bliver spærret straks efter et dødsfald.

Men langt flere kan få problemer, viser en undersøgelse, som Synovate foretog for Nordea i 2010. 8 ud af 10 par har fælles budget- eller opsparingskonto. Og den efterladte har ikke adgang til egne penge på fælleskontiene.

»Spørringen kan være et stort problem, fordi den efterladte ikke kan have penge til daglige fornødenheder. Man bør have hver sin konto og egen netbankafdeling,« siger forbrugøkonomen Ann Lehmann Erichsen, Nordea.

Ældre Sagen har flere gange protesteret over, at efterladte risikerer at skulle låne penge for at klare sig til skifterettens frigørelse af boets midler, da det typisk tager et par måneder.

»Vi er fortsat af den opfattelse, at bankerne ikke er berettigede til at spærre fælleskonti, når en af kontoha-

verne dør. Banken kan således ikke anvende skiftereglerne for dødsboer på længstlevendes del af kontoen,« siger juridisk rådgiver Poul Wahl Christensen fra Ældre Sagens rådgivningscenter.

Hver sin konto

For at imødegå problemerne ved bankernes praksis med at spærre fælleskonti anbefaler Ældre Sagen en konto i hver ægtefælles navn med et indestående på ca. to måneders faste udgifter.

Nogle banker fastholder spærringen, til skifteretten har talt. Andre frigiver fælleskonti eller nogle af pengegene, hvis der ikke er udsigt til et bøvlet bo, hvor andre kan have krav på pengene.

»Hvis der er tale om kun en og et langt kundeforhold, vil vi ret hurtigt tage ansvaret for eventuelle krav fra boet og åbne kontoen for den efterladte. Men er der høj gæld, kan det være mere vanskeligt at trække penge ud,« fortæller cheffjurist Karin Duerlund, Spar Nord Bank.

Danske Bank kontakter den efterladte med tilbud om rådgivning og eventuelt en kassekredit.

»Vi opfordrer til, at alle nogle penge på. For ægtefælless konto og fælleskonti kan hurtigt være spærret i en til to måneder,« siger afdelingsdirektør Mark Nahmensen, Danske Bank.

EKSPERTERNES RÅD

Hvis man ved, der er kort tid igen:

- Sørg for, at der er penge på kontoen til to måneders faste udgifter hos den efterladte.
- Flyt evt. betalingsservice over på den længstlevendes konto.
- Print oversigt over kendte betalinger.
- Print oversigt over opsparing, pension, livsforsikringer etc.
- Lav oversigt over diverse kodeord til websteder, fælles betalingskort etc.
- Tag ansvar for at kende fællesøkonomien.

DET SKER DER

Efter dødsfald

- Lægen, der underskriver dødsattesten, underretter præst og/eller folkeregisteret.
- Herfra går der besked til skifteret, skat, pengeinstitut, forsikringselskab, motorkontor og tinglysningskontor.
- Banken spærmer straks alle afdødes egne og fælles konti, til boet er opgjort.
- Der er ikke adgang til afdødes egen netbank eller e-boks.

Dødsfald kan udløse det rene

ARVEREGLER: Danskerne læner sig op ad myter, når det gælder økonomien efter en partners død. Her er nogle af faldgruberne.

LENE ANDERSEN

lene.andersen@fmarts.dk

Selvfulgelig skulle enken sidde i uskiftet bo, så hendes hverdag blev mindst muligt påvirket efter mandens død. Men den beslutning kostede dyrt. Enken fik et stort skattesmæk på grund af familiens fritidshus med den 4.000 kvm store grund.

»Arvereglerne er umulige at forstå og gennemskue, når man kun skal forholde sig til dem en eller to gange i livet.

Og på nogle områder er de nærmest uforståelige. Man kan hurtigt gøre det aller-

mest forkerte, mens man forsøger at handle klogt. Dødsfald kan udløse det rene gedemarked, og alt for meget beror på myter,« siger advokat Ellen Marie Sørensen, Tel-lus Advokater.

Hun har som praktiserende advokat i Billund og Esbjerg med mange timer på landevejen gennem mere end 30 år gravet sig ned i arverettens regler og vildveje via praktisk erfaring og stort engagement.

»Håndbog for enker«

Så stort, at hun for et par år siden via en ejendomsmedgælder foreslog en for hende

ukendt familie, at de måske burde overveje at komme en tur forbi et advokatkontor, før de gennemførte salget af deres afdøde ægtemands og fars landsbrugsjendomme.

Erfaringerne har hun nu samlet i bogen »Håndbog for enker«, der netop er udkommet, og som deles gratis ud. Bogen henvender sig til familier, der står midt i kaos efter et dødsfald og gennemgår veje og vildveje.

»Jeg håber, at nogen kan bruge bogen til at se, at de er ved at træffe den forkerte beslutning. Og skønt den jo henvender sig til enker og enkemænd, bør man nok læse

den, før den er aktuel,« pointerer hun.

De største fejlmyter

De allerstørste fejlmyter knytter sig til de ugifte par. Da arveloven blev revideret i 2008, gjorde politikkerne meget ud af, at nu kunne ugifte par sidestilles med gifte. Det blev de også i pensjonselskaberne på visse betingelser.

Men i arvereglerne blev ligningen i sidste øjeblik pillet ud, hvilket blev kritiseret kraftigt fra arveretsforskere.

For jovist kan man lave et udvidet samlevetestamente, hvor ugifte partnere forsøger at sikre hinanden.

Men hvor ægtefællen fra dag 1 kan skifte afgiftsfrit, skal den ugifte partner selv efter 1½ års samliv af med 36,25 pct. i arveafgift til sta-

Tora Pedersen sad i uskiftet bo, da slægtsgården skulle sælges. Efter et godt råd skiftede hun med sine børn og sparede en halv million. Foto: Anders Brohus

Tora tjente en halv million på at skifte mening

■ **Kort før huset var solgt, blev familien Pedersen af den mulige køber opfordret til at opsøge en advokat.**

LENE ANDERSEN

lene.andersen@finans.dk

Det havde været op ad bakke at gøre den gamle slægtsgård klar til salg.

Så døtrene drog et dybt suk, da købers ejendoms-mægler foreslog dem at kon-takte en advokat. Mødet med advokaten gav familien en gevinst på godt en halv milli-on kroner.

»Jeg synes jo egentlig, at forslaget var lidt underligt. Man tror jo altid, at det smar-teste må være at sidde i uskif-tet bo. Men jeg valgte at stole på, at de vidste, hvad de gjor-de. Og det var jo heldigt

nok,« smiler Tora Pedersen fra sin moderne lejlighed i Nørup tæt ved det aktivitet-center, hvor hun snart skal spille banko.

De to døtre på Sjælland havde stået for det meste af arbejdet med at gøre den sto-re, upraktiske slægtsgård salgklar. Og datteren Lis Pe-dersen frygtede, at køber var ved at trække sig.

»Vi havde brugt meget tid på at spore servitutter til salgsmaterialet, og jeg orkede ikke mere. Jeg kontaktede straks mine forældres revisor, men hverken han eller jeg blev vist meget klogere af den samtale,« siger Lis Pedersen.

Uskiftet bo

Pointen var, at Tora sad i uskiftet bo til en værdi af un-der 5,2 mio. kr. Salget af går-den ville derfor have udløst en skat på ca. en halv mio. kr.

Men ved at Tora skiftede med børnene og overdrog ejendommen til datteren Lis, som solgte den videre for det aftalte beløb, blev skatten re-duceret til nogle få tusinde kr.

»Vi går ikke normalt og blander os i, hvad ikkeklie-ter laver. Men købers advokat bor i samme hus som os hos Jysk Landbrugsrådgivning, og han spurgte, om sælgerne ikke var i gang med at snyde sig selv. Og det var de,« siger advokat Ellen Marie Sørensen.

Ifølge hende er der mange af den type sager i landtæg-tilen værdi mellem 2,4 og 5,2 mio. kr., hvor arvingerne en-der med at få reduceret deres arv med en betydelig skat, simpelthen fordi de ikke tænker på, at der kan være en anden løsning.

gedemarked

ten. Og arveafgiften kommer aldrig under 15 pct. for den ugifte partner.

»Det er der virkelig mange, der ikke ved. Det er også helt absurd, at man laver forskel-lige regler inden for samme område. Ikke underligt, at folk bliver forvirrede. Mange af dem, der kommer for at la-ve testamente, vælger da og-så lige at smutte en tur forbi rådhuset, før vi fortsætter,« siger Ellen Marie Sørensen.

Hvis et gift par sikrer hin-anden, og pengene skal gå vi-dere til den enes børn, efter at den længstlevende er død, kan det blive rigtig dyrt. Hvis børnene far dør først, og kæresten arver ham, ko-ster det mindst 15 pct. i ave-afgift. Men når arven efter hendes død skal gå videre til hans børn, skal de betale 36,25 pct. i boafgift, fordi hun ikke er i familie med

dem og kun kan regnes for plejemor, hvis de har boet sammen med hende i mindst fem år.

»Der ryger altså godt halv-delen af arven til staten. Ar-verne tager på ingen måde hensyn til de nuværen-de familiemønstre med dine, mine og vores børn. Hvis så-dan en samlet børneflokk skal stilles ens efter boafgift, vil de i virkeligheden skulle have testamenteret forskellige sat-ser,« konstaterer Ellen Marie Sørensen.

Det med de moderne fami-lier kender hun selv til med to helsøskende, 1 halv-søskende og 14 papsøskende fra sine fraskilte forældres se-nere ægteskaber.

Giftigt for ikkegifte

Rigtigt giftige er reglerne især for ikkegifte par uden testa-mente.

Uanset hvor længe parret har været sammen, arver den efterladte ingenting.

20 år sammen og en fælles økonomi vævet ind i hinan-den betyder intet. Står bilen i hans navn, arver hans forel-dre den eller måske en fjern fætter.

»Vi ser jævnligt forfærdeli-ge sager, især når helt unge forsørgere dør. Og selv om vi altid tror, at vi lever evigt, så kan vi jo hver dag læse i avi-sen om folk, der dør ved ulyk-ker og af sygdom,« siger Ellen Marie Sørensen.

Men også helt almindelige parcelhuspar med to fælles-børn, plankeværk og lav gæld kan blive ramt af kom-binationen af arve- og afgifts-regler.

»Langt de fleste efterladte havner i uskiftet bo. Hvis de skifter med deres børn, har de ikke råd til at blive siddende i

■ **Født i 1956 og færdigud-dannet i 1982.**

■ **Herefter arbejdede hun ved domstolene, mest i skifteret-ten, men også med almindeli-ge retssager.**

■ **2004 hoppede hun over på den anden side af vidneskran-ken som advokat.**

■ **Privat er hun lige så god med hammer, skruetrækker og malmepensel som med en strik-kepind. Og så slægtsforsker hun.**

■ **Ellen Marie Sørensen er gift. Hun og hendes mand har til-sammen fire voksne børn.**

huset. Så alle er enige om, at det er den bedste løsning. Men boafgiften kan gøre det til en helt anden historie, hvis huset eller sommerhu-set ligger på en stor grund,« fortæller Ellen Marie Søren-sen.

Er grunden over 1.400 kvm, kan der nemlig i teorien udstykkes. Og er det tilfæl-det, bliver provenuet skatte-pligtigt ved et salg. Provenu-et beregnes ud fra forskellen mellem anskaffelsesprisen og salgsprisen.

»Har man en stor grund, er det en god idé at undersøge, om den kan udstykkes. Kan den ikke, er der ingen proble-mer, men kan den, er det en god idé at udstykke. For så er det kun den udstykkede byg-gegrund, der skal betales skat af, og ikke grunden med hus,« påpeger Ellen Marie Sø-rensen.

En billigere løsning er at skifte med børnene eller et af børnene straks. De vil nemlig kunne både overtage og sæl-ge ejendommen stort set skattefrit.

»Den slags har man jo ikke nogen som helst chance for at vide som almindelig dan-sker, medmindre man stude-rer arveret i sin fritid. Og det er nok de færreste, der synes, at den slags er god under-holdning,« siger hun tørt.

Tag en snak om det

Eksperter har vurderet, at mere end en halv mio. dan-skere bør lave testamente, mens godt 200.000 af de i alt godt 400.000 nugældende testamenter bør skrives om.

De nyeste tal fra Centralfe-gistret for Testamenter viser dog, at antallet af nye testa-menter falder støt.

»Jeg har da heldigvis stadig flere testamenter end døds-boer, men der er ingen tvivl om, at flere familier burde ta-ge en snak om, hvad der skal ske med deres penge, efter at de er døde,« siger Ellen Marie Sørensen.

BLÅ BOG

Ellen Marie Sørensen